

Stå upp för en sjukförsäkring som stöttar cancerdrabbade och hjälper dem tillbaka i arbete och ett aktivt liv.

Stora framsteg inom cancerforskningen gör det allt tydligare att varje cancerpatients unika förutsättningar och utmaningar påverkar sjukdomens förlopp. Tack vare avancerade behandlingar kan många cancerdrabbade i dag botas från sin sjukdom, och när cancern inte går att bota försöker vården ge patienten ett så värdigt liv som möjligt. Många av de 69 000 personer som varje år diagnosticeras med cancer befinner sig i arbetslivet, och behöver sjukskrivning. Tyvärr ser vi att de förslag som presenterats för att ändra reglerna för sjukförsäkring skulle drabba cancerpatienter särskilt hårt, och vi vill uppmärksamma att dessa förslag bör falla på sin egen orimlighet.

Behåll undantag för övervägande skäl och särskilda skäl

Vi vill peka på orimligheten i utredningens förslag att ta bort undantaget övervägande skäl som grund för beviljande av sjukpenning och undantaget för särskilda skäl efter dag 365 i rehabiliteringskedjan. Likaså att en cancerpatients sjukpenning ska dras in för att ansvarig läkare inte kan bedöma exakt vilket datum personen kan vara tillbaka i arbete efter rehabilitering.

Det är inte heller rimligt att kräva omställning till annat arbete när en cancerpatient är på väg tillbaka i arbete eller till sin arbetsplats och är etablerad på arbetsmarknaden. En sjukförsäkring blir kontraproduktiv om det gynnar den person som kan återgå till arbete vid en specifik tidpunkt snarare än att beakta faktisk arbetsförmåga eller förutsättningar på arbetsmarknaden. Det riskerar att drabba cancerdrabbade särskilt hårt eftersom cancerbehandlingens förlopp och längd är svåra att förutse. Det gäller även hur cancerpatienten svarar på behandling. Patientens fysiska och psykiska mående kommer alltid påverka hur arbetsförmågan utvecklas.

Tillvarata cancerpatienters yrkeskompetens

Förslaget att efter 180 dagar bedöma cancerpatienters arbetsförmåga mot alla typer av arbeten skulle få allvarliga konsekvenser. Det skulle vara ett allvarligt hot mot patienternas tillfrisknande och rehabilitering men även mot möjlighet till långsiktigt hållbar återgång i arbete. Det skulle förstås innebära ett stort slöseri med den kompetens som varje enskild cancerpatient besitter, men det skulle också urholka legitimiteten och rättssäkerheten om en försäkrad hänvisas till vilket arbete som helst. Fokus bör vara att sträva efter meningsfull och realistisk omställning, sett till cancerpatientens arbetsförmåga och kompetens.

Cancerdrabbade behöver flexibel deltidssjukskrivning

Vi opponerar oss också mot förslaget att vid bedömning av nedsatt arbetsförmåga och dess omfattning skulle arbetstiden minskas i motsvarande grad som nedsättningen avser. Genom att inskränka möjligheten till deltidssjukskrivning minskar möjligheterna att återgå till arbete. Det drabbar cancerpatienter särskilt hårt då många behandlingsförlopp kan vara svåra att förutspå, både tidsmässigt och behandlingens effekt för den enskilda cancerpatienten. Måendet kan också variera över tid, biverkningar kan komma plötsligt och försvinna lika snabbt. Att den

sjukskrivne kan förlägga arbetstiden mer flexibelt genom att arbeta del av en dag eller endast vissa dagar i veckan, utan att riskera att få sjukpenningen indragen, är ofta en förutsättning för rehabilitering och återgång i arbete. En inskränkning av flexibel deltidssjukrivning skulle slå hårt mot cancerdrabbade och göra att färre faktiskt återgår till arbete.

Unga och äldre cancerpatienter behöver specifika undantag

Förslaget att ta bort bestämmelserna om behovsanställda skulle drabba unga cancerpatienter särskilt mycket då många unga är just behovsanställda. Det är varken rimligt eller rättvist att en behovsanställd ska ha sämre rätt till sjukpenning än en person med tillsvidareanställning.

Även förslaget att ta bort de särskilda äldrereglerna i sjukpenningförsäkringen motverkar sitt syfte. Allt fler äldre nära pensionsåldern drabbas av cancer. Förslaget skulle medföra att äldre hänvisas till lång och osäker omställning eller att personen tvingas gå i pension i förtid vilket medför en lägre ålderspension livet ut. Det är inte rimligt att ställa orealistiska krav på omställning där kort tid i arbetslivet återstår.

Bortre tidsgräns aldrig bra för patienten

Vi anser inte heller att en bortre tidsgräns för rätten att uppbära sjukpenning bör återinföras. En bortre tidsgräns skulle drabba cancerpatienter särskilt hårt då cancerbehandlingar ofta är mycket tuffa, långa och påverkar såväl den fysiska som den psykiska hälsan. En person som drabbas av cancer behöver tid och trygghet att kunna tillfriskna och rehabiliteras. Så länge en person är sjuk och har nedsatt arbetsförmåga ska den försäkrade ha rätt till sjukpenning.

De flesta cancerpatienters högsta önskan är att få återgå till det liv de levde innan diagnosen. För att möta den snabba medicinska utvecklingen behöver även sjukförsäkringen utgå från cancerpatientens unika förutsättningar, och stötta tillfrisknade. Först då kommer så många som möjligt kunna återvända till arbete och ett aktivt liv.

Eva Backman, ordförande Cancerföreningen PALEMA

Susanne Dieroff Hay, ordförande Bröstcancerförbundet

Karl Gustavsson, förbundsordförande Mag- och tarmförbundet

Magnus Klang, ordförande Prostatacancerförbundet

Therese Leijon, generalsekreterare Ung Cancer

Camilla Lindfors, ordförande Melanomföreningen

Sofia Segergren, generalsekreterare Blodcancerförbundet